

Antonín SUCHÁNEK, *Komorníci císaře Rudolfa II.*, České Budějovice 2008, Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, diplomová práce, 120 s.

Posudek oponenta diplomové práce

Období vlády Rudolfa II., jeho složitá osobnost, mecenášské a sběratelské aktivity i kultura rudolfínské Prahy se již dlouhodobě těší nebývalému zájmu domácího i zahraničního dějepiscectví. V posledním desetiletí část historiků rovněž upřela pozornost k personální skladbě císařského dvora. Jestliže si kolega Antonín Suchánek zvolil ve své diplomové práci problematiku komorníků na dvoře Rudolfa II., lze výběr jeho tématu považovat za vědecky velmi závažný. Za hlavní cíl práce si autor vytknul pomocí individuálních kariér tří nejvlivnějších císařských komorníků – Jeronýma Makovského z Makové, Filipa Langa z Langenfelsu a Kašpara Ruckého z Rudzu – objasnit okolnosti vzestupu a politického vlivu těchto osobních služebníků panovníka a zrekonstruovat šíři jejich komunikačních sítí. V heuristické fázi svého výzkumu se musel vyrovnat s jazykově i paleograficky náročnými prameny, jež studoval především v Národním archivu v Praze a Österreichisches Staatsarchiv Wien.

Diplomová práce je rozdělena do pěti obsáhlých kapitol. V prvních dvou kompilačně pojatých oddílech se Antonín Suchánek s dobrou znalostí relevantní domácí i zahraniční literatury věnuje nástinu struktury a fungování císařského dvora v raném novověku, mocenskému postavení komorníků a možnostem jejich sociálního vzestupu. Jen bych upozornil na práci Marka Hengerera o vztahu šlechty k císařskému dvoru v polovině 17. století. V ní mimo jiné věnuje velkou pozornost vývoji komornického úřadu od 16. do 18. věku a rozpracovává teorii „virtuálního dvora,“ která se týká především komorníků a tajných radů. Další tři kapitoly diplomové práce nabízejí pečlivě zpracované individuální biogramy Jeronýma Makovského z Makové, Filipa Langa z Langenfelsu a Kašpara Ruckého z Rudzu. V nich autor sleduje vedle majetkového zázemí bohatý myšlenkový svět komorníků a rozkrývá leckdy nepřehledné sítě sociálních vazeb, které zasahovaly do mnoha částí podunajské monarchie. Zcela stranou pozornosti nechává kvantitativní zachycení utvořených vazeb a soustřeďuje se na samotného člověka – císařského komorníka. Tím dodává své práci žádoucí historickoantropologický rozměr. Diplomant si současně plně uvědomuje, že především postava Jeronýma Makovského z Makové je dobře známá z dosavadní literatury. Díky svému rozsáhlému pramennému výzkumu v Österreichisches Staatsarchiv Wien však vynáší na světlo mnoho doposud neznámých poznatků nejen o této historické osobnosti. Za

důležité považují také skutečnost, že se nerozpakuje naznačit další badatelská východiska výzkumu individuálních kariér komorníků Rudolfa II. Ačkoliv úplné jmenné seznamy komorníků, které publikovala Jaroslava Hausenblasová, nabízejí pevný základ pro budoucí prozopografický výzkum personálního složení tohoto úřadu, posouvá diplomant současné bádání dále, neboť sestavenými biogramy poskytuje vhodný podklad pro budoucí kolektivní biografii komorníků Rudolfa II.

Díličí připomínky se týkají především klíčových pojmů hojně užívaných autorem předloženého pojednání. Ačkoliv Antonín Suchánek pracuje s termíny elita, nobilita, aristokracie, šlechta, nikde nevysvětluje, zda mezi nimi rozlišuje, nebo zda jsou pro něj pouhým synonymem. Navíc některá slovní spojení – nejvyšší elita, urozená aristokracie (s. 14, 16) – postrádají smysl. Stejně tak nikde blíže nevysvětluje, co si představuje pod označením patron/patronát a klient/klientelismus, jež v diplomové práci používá. Rozpaky však vzbuzuje i další terminologie, především české ekvivalenty k německým označením některých dvorských úřadů, které se vyskytovaly v prostudovaných pramenech. I když termín „Leibarzt“ lze otrocky přeložit jako „*tělesný lékař*“, mnohem vhodnější by bylo slovní spojení „*osobní lékař*“ (s. 21). Drobné připomínky k práci se týkají také její jazykové a grafické stránky. I když je bakalářská práce napsána velmi kultivovaným jazykem, přece jen se autor v několika případech nevyvaroval syntaktických chyb, zejména v poznámkovém aparátě (s. 18, 26, 66). Rovněž nejednotná volba slovesného času a osoby výkladu nepatrným způsobem kazí příznivý dojem. Dalším prohřeškem jsou nejednotné citační zásady literatury (s. 16).

Uvedené připomínky slouží především jako možné podněty pro autora. Analytická rozprava Antonína Suchánka přináší množství nových vědeckých poznatků, které obohacují dosavadní bádání o fungování císařského dvora na přelomu 16. a 17. století. Předložené pojednání je výsledkem samostatného badatelského úsilí, obrovské píce a v neposlední řadě také vyzrálého intelektu. Proto diplomovou práci pana Antonína Suchánka doporučuji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat stupněm **v ý b o r n ě**.

PhDr. Rostislav Smíšek, Ph.D.

Borovany 15. 8. 2008